

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΟΝΖΑΛΕΣ

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΣΤΡΑΤΑΡΧΟΥ

Ἱστορικὸν μυθιστόρημα

[Συνέχεια]

ΙΕ'

Ὁ δικαιοδότης.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν μικρὰ συνοδία ἰππέων κατήρχετο διὰ τῆς χαλικώδους ἀτραποῦ, ἀνωθεν τοῦ βράχου τοῦ Ἀπρεμόν.

Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἐβάδιζεν ὡς πρόσκοπος ὁ ἀτρόμητος Πομπεράν. Ἰδὼν οὖτος, εἰς τὴν λάμπιν τῶν δάδων καὶ τῶν ὑπὸ τὰ δένδρα πυρῶν, τὸ πληροῦν τὸ κοιμητήριον πλήθος καὶ τὰ δύο ἀποσπάσματα τῶν τοξοτῶν καὶ τῶν θωρακφόρων, ἔστη ἐκπληκτος καὶ ἔντρομος. Ἄλλ' ὁ φίλος τοῦ στρατάρχου οὐδέποτε ἐβράδυνε ν' ἀποφασίσῃ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ κινδύνου. Ἐγνώριζεν ἐκ πείρας ὅτι ἡ τύχη βοηθεῖ τοὺς τολμηροὺς καὶ μόνον ἐνώπιον τοῦ ἀδυνάτου ὠπισθοδρόμει.

Ἐξηκολούθει λοιπὸν προχωρῶν προσποιούμενος τὸν ἀδιάφορον, ἀλλὰ καλῶς ὠπλισμένος.

Ὁ Βωδοῖνος Ἀβδίας Μορέλ διηυθύνθη, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἐφραΐμ, πρὸς τὸν ἰπέα τοῦτον, καὶ ἅμα ἐπλησίασε διέταξεν αὐτὸν νὰ σταματήσῃ.

Ὁ κύριος Πομπεράν δὲν ὑπήκουσεν, ἀλλ' ὁ ρωμαλέος Βωδοῖνος ἤρπασε τὰ ἡνία τοῦ ἵππου τοῦ λέγων τραχέως :

— Εἶσαι κωφός, κύριε; ἢ μήπως ἔχεις ὄρεξιν νὰ σοῦ σπάσουν τὸ κεφάλι;

Ὁ ἰπέυς ἀπήντησεν ἡσύχως :

— Ἐν τίνι δικαίωματι μοι κλείεις τὸν δρόμον, καλέ μου ἄνθρωπε; Εἶσαι ἱερεὺς τοῦ ἀγίου Νικολάου ἢ μήπως ἔπεσες ἀπὸ τὴν σελήνην; Πρόσεξον! δὲν ἔχεις νὰ κάμῃς μέ τινα πλανέμπορον, οὔτε πρὸς ἐπιστάτην μοναστηρίου ἢ Ἰουδαίων, ἀλλὰ μετὰ στρατιώτην, ὅστις παίζει καλῶς τὸ ξίφος.

Ὁ Ἀβδίας ἐφάνη ἐκπλαγεὶς, ἅμα ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ ἰπέως ὀλίγον δ' ἐπρόσεξεν εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων του, εἰπὼν αὐτῷ :

— Ἄν δὲν ἦσαι κωφός, εἶσαι λοιπὸν τυφλός, ἀφοῦ δὲν βλέπεις τοὺς τοξοτάς, οἱ ὅποιοι σὰς περιμένουν νὰ σὰς εἰπουν τὸ καλῶς ἤλθατε!

Καὶ ἔφερε τὴν δάδα αὐτοῦ πλησίον τοῦ προσώπου τοῦ ἰπέως, ὃν ἅμα εἶδεν εἶπε ταραχθεὶς :

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀρχηγέ! σὰς ἀνεγνώρισα.

— Τόσῳ τὸ χειρότερον διὰ σέ, εἶπεν ὁ Πομπεράν φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του.

— Δὲν εἶμαι ἐχθρός σας, ἀρχηγέ, καὶ ἂν μὲ φονεύσετε, τοῦτο δὲν θὰ συντελέσῃ

νὰ μὴ πέσετε εἰς χεῖρας τῶν ἀποσπασμάτων τοῦ βαρόνου δὲ λὰ Γάρδ καὶ τοῦ Γασκόνου Ἰωνᾶ.

Ὁ Πομπεράν ἔρριψε βλέμμα ἐταστικὸν ἐπὶ τοῦ Βωδοῖνου καὶ εἶπε :

— Πρέπει ἐν τούτοις νὰ διέλθω διὰ μέσου τοῦ ὠπλισμένου ἐκείνου πλήθους ὅπως δήποτε!

— Ἀρχηγέ, ὑπέλαβεν ὁ Ἀβδίας Μορέλ, ἐνθυμεῖσθε τὸ Μερινδόλ;

Ὁ φίλος τοῦ στρατάρχου ἀνεσκήρτησεν.

Ὁ Βωδοῖνος ἐξηκολούθησε μετὰ τῆς παραδόξου αὐτοῦ ἡμερίας :

— Δέκα ὀκτὼ γυναῖκες ὠδηγήθησαν εἰς τινα σιτοβολῶνα καὶ ὁ δ' Ὀπέδ διέταξε καὶ ἔθεσαν πῦρ. Ἄν αἱ ἀτυχεῖς αὗται ἐφαίνοντο εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ ριφθῶσιν ἀπ' αὐτοῦ, τὰς ἀπώθουν διὰ κτυπημάτων δικράνων καὶ τὰς ἐφόνευον. Ὁ Παυλῖνος δὲ λὰ Γάρδ, ὅστις εἶχε χρηματίσει σύντροφος τοῦ πειρατοῦ Βαρβερούς, ἐθαύμαζε τὸ θέαμα ἐκεῖνο· οὐδέποτε εἶχεν ἴδει παρόμοιον.

— Ἀρκοῦσιν οἱ λόγοι, διέκοψε τραχέως ὁ Πομπεράν, οἱ σύντροφοί μου θὰ μὲ καταφθάσωσι καὶ δὲν ἔχω καιρὸν ν' ἀκούω ὡς γραῖα τοὺς μύθους σου.

Ὁ Ἀβδίας ἐξηκολούθησε σοβαρῶς :

— Εἰς εὐγενῆς καθολικὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ παρίσταται ἀπαθῆς εἰς τὴν σφαγὴν ἐκείνην· ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου λόφου, ἐπροξένησε μέγαν θόρυβον, ἐκύλισεν εἰς τὸ βᾶθος τῶν κοιλάδων μεγάλας πέτρας διὰ νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἐχθροῦ ἐκείνους ἐκ τῶν Βωδοῖνων, ὅσοι ἠδυνήθησαν νὰ κρυφθῶσι, καὶ ἔφθασε μέχρι τοῦ σημείου νὰ τοῖς φωνάζῃ, δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς δυνάμεως, νὰ φύγωσι τὸ ταχύτερον.

— Λοιπὸν! ὁ ἀρχηγὸς αὐτὸς ἔπραξεν ὡς τίμιος ἀνὴρ, εἶπεν ἀνυπομονῶν ὁ Πομπεράν, ἀλλὰ πρὸς τί μοι διηγῆσαι, φίλε, αὐτὴν τὴν ἱστορίαν;

Ὁ Ἀβδίας ἀπήντησεν :

— Διότι εἶμαι εἰς ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου σωθέντων Βωδοῖνων, ὁ δ' εὐγενῆς αὐτὸς εἶσθε ὑμεῖς, κύριε Πομπεράν.

Συγχρόνως ὁμιλος γυναικῶν περιεκύκλωσε τὸν ἀρχηγόν· μία τούτων, ὡχρὰ καὶ ἰσχνή, τῷ ἔδειξε δύο παιδία κοιμώμενα ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς.

— Σὰς ὀφείλουσι τὴν ζωὴν, κύριε, εἶπεν αὐτῇ, καὶ καθ' ἐκάστην εὐχομαι δι' ὑμᾶς.

— Δὲν εἶμαι ὅσον ἡ Μαριάννα εὐτυχής, εἶπεν ἄλλη μὲ ὄψιν ἀγρίαν, τείνουσα τὸν βραχίονα πρὸς τὸ μέρος τοῦ βαρόνου δ' Ὀπέδ· ὁ δικαστὴς αὐτὸς διέταξε καὶ ἀπηγγόνισαν τὸν σύζυγόν μου εἰς μίαν ἐκκλησίαν, ὅπου εἶχε καταφύγει. Εἶχα καὶ ἐγὼ ἐπίσης δύο τέκνα, δύο χερουβεῖμ, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς μοι εἶχε δώσει ὡς παρηγορίαν εἰς τὰς θλίψεις μου· τὰ ἔκαυσαν εἰς τὸν σιτοβολῶνα τοῦ Μερινδόλ.

Ὁ Πομπεράν ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἵππου του καὶ ἔθιξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν ὦμον τοῦ Ἀβδία Μορέλ.

— Εἶναι οἱ ἀδελφοί σου, εἶπεν αὐτῷ χαμηλοφῶνας, αὐτοί, οἱ ὅποιοι εὐρίσκονται εἰς τὸ κοιμητήριον καὶ μὰς χωρίζουσιν ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τοῦ βασιλέως;

— Εἶναι τὰ λείψανα τῶν Βωδοῖνων καὶ τῶν Οὐγονότων, τῶν καταδιωκομένων ὑπὸ τοῦ αἰμοχαροῦς Ἰωάννου Μενιέ, βαρόνου δ' Ὀπέδ, ἀπήντησεν ὁ Ἀβδίας.

Ἀκτὶς χαρᾶς ἔλαμψεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ Πομπεράν.

— Θὰ συναντηθῶμεν μὲ τοὺς ἀδελφούς σου, ἀφοῦ ἔχει οὕτως. Θὰ μὰς ἀφήσωσιν ἐλευθέραν διόδον καὶ θὰ πολεμήσωσι παρὰ τὸ πλευρόν μας κατὰ τῶν τοξοτῶν τοῦ βασιλέως.

— Ἀπατάσθε, ἀρχηγέ, εἶπεν ὁ Ἀβδίας καταβιβάζων τοὺς ὀφθαλμούς· ἀγνοῶ τί θ' ἀποφασίσῃ ὁ ποιμὴν ἡμῶν Ἐφραΐμ· ἀμφιβάλω ὅμως ἂν θὰ θελήσῃ νὰ χυθῇ αἷμα. Σὰς ζητῶ ὡς χάριν ὀλίγην ὑπομονήν. Πηγαίνω νὰ τὸν συμβουλευθῶ.

Ὁ Πομπεράν ἔκαμε κίνημα ὀργῆς.

— Θὰ περιμεῖνω πέντε λεπτά, ὑπέλαβε ξηρῶς, μὴ λησμονεῖ ὅμως ὅτι εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ διέλθωμεν διὰ τοῦ κοιμητηρίου ἔστω καὶ ἐπὶ τῶν σωμάτων τῶν συντρόφων σου.

Ὁ Ἀβδίας μετέβη παρὰ τῷ Ἐφραΐμ καὶ ἀντήλλαξε χαμηλοφῶνας λέξεις τινὰς μετ' αὐτοῦ. Ὁ δ' Ὀπέδ καὶ ὁ Γουερὲν ἤρχισαν σπουδαίως ἀνησχούντες διὰ τὴν ἀντίστασιν, ἣν ἠδύνατο νὰ ἀντιταξῶσιν οἱ προγεγραμμένοι, ὅτε θ' ἀπέστελλον τοὺς τοξοτάς καὶ τοὺς θωρακφόρους κατὰ τῆς συνοδίας τοῦ στρατάρχου.

Ὁ πρόεδρος προεχώρησε μετ' ὕψους χαριέντος πρὸς τὸν Ἐφραΐμ.

— Ἐλπίζω, φίλε μου Μαυρίκιε, ὅτι θὰ μὰς βοηθήσῃς νὰ συλλάβωμεν αὐτοὺς τοὺς λιποτάκτας;

Ὁ Ἐφραΐμ ἀπήντησεν ἡρέμα :

— Μήπως ποτὲ ἐκ τοῦ φόβου ὑπηκούσαμεν; Ἐσεβάσθημεν πάντοτε τὸν βασιλέα, τὸν αὐθέντην μας καὶ τοὺς νόμους. Ἐν τούτοις κατεδικάσθημεν, προεγράφημεν καὶ κατεδιώχθημεν ὡς ἀπειθεῖς. Βεβαίως, οὐδέποτε θὰ ὑπερασπίσωμεν ἐπαναστάτας, ἡμεῖς οἱ ὅποιοι γνωρίζομεν ν' ἀποθνήσκωμεν, ἀνευ ἀντιστάσεως, εἰς διαταγὰς ἀθεμίτους, ἀξίας τῶν αυτοκρατόρων τῆς Ρώμης.

Ὁ πρόεδρος ἤρξατο γελῶν καταφρονητικῶς.

— Κρονόληρε, νομίζεις ὅτι θὰ μὲ ἀπατήσῃς μὲ ὠραίας φράσεις· ἀλλὰ δὲν ἀπατάται ὁ βαρόνος δ' Ὀπέδ. Ὀμιλεῖς περὶ ὑποταγῆς εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἡδὴ εὐκόλυνεις τὴν φυγὴν τοῦ μεγαλειτέρου προδότη τοῦ κόσμου. Γίνεσαι συνένοχος τοῦ Καρόλου Βουρβόνου.

Ὁ Ἐφραΐμ ἐφρικίασε καὶ ἠρυθρίασε. Κατεβίβασε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπήντησε ταπεινῶς :

— Ἀδίκως μὲ αἰτιάσθε ὡς ψεύστην, κύριε, εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ ἀντιταχθῶμεν εἰς τὴν διάβασιν τοῦ λιποτάκτου.

Ὁ δ' Ὀπέδ ἐμειδίασε.

— Καλῶς ὀμιλεῖς, Μαυρίκιε Λεβράν. Ἄλλως τε, αὐτὸς εἶναι ὁ καλλίτερος τρό-

πος διὰ τὴν ἐπιτύχης ἐπιείκειαν διὰ τοὺς συντρόφους σου καὶ διὰ σέ.

Ὁ Ἐφραὶμ ἐξηκολούθησεν :

— Εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ διώκτου μας, θὰ ἀντιταχθῶμεν ὡς ζῶν τείχος ἐνώπιον τῆς συνοδίας ἐκείνης, τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς ἔσωσε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα μας εἰς Μερινδόλ.

Ὁ δ' Ὀπέδ ἐφάνη δυσανασχετῶν.

— Ἄφες τὰς φλυαρίας, Μαυρίκιε, καλῶς ὠμίλησες, σπεῦσε νὰ ἐνεργήσῃς ἐπίσης καλῶς.

— Πρὸ παντός, ὑπέλαβεν ὁ Ἐφραὶμ, πρέπει νὰ βεβαιωθῶ ὅτι ὁ κύριος στρατάρχης εἶναι μεταξύ τῶν ἰππέων ἐκείνων.

— Πρέπει περὶ τούτου νὰ ἐρωτήσω τὸν κύριον Πομπεράν ; ἠρώτησεν ὁ Ἀβδίας Μορέλ.

— Ναί, ἀγαθὲ ἀνθρώπε, ὑπέλαβε ζωηρῶς ὁ Γασκόνος Ἰωνᾶς. Ὁ Πομπεράν εἶναι ὁ σύμβουλος, ὁ εὐνοούμενος καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν φυλάκων τοῦ πρίγκηπος, ἀλλ' ἐπολεμήσαμεν ὁμοῦ τὸν γνωρίζω καλῶς· δὲν θ' ἀπαρνηθῇ τὸν κύριόν του.

Ὁ Ἐφραὶμ ἔνευσε τῷ Βωδοῖνφ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἀποστολὴν του. Ὁ Ἀβδίας ὑπήκουσεν, ἀλλ' ὁ συνένοχος τοῦ στρατάρχου ἠρήθη ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτησίν του.

— Εἰς οὐδένα ἀναγνωρίζω τὸ δικαίωμα νὰ με ἐξετάζη καὶ νὰ μοὶ κλείη τὸν δρόμον μου. Τὰ ξίφη μας θὰ ἐξέλθωσι τῶν θηκῶν των ἂν ἡ ἐλευθερία μας ἀπειληθῆται. Ὅσον ἀφορᾷ σὰς, γενναῖοι ἄνδρες, ἐνωθῆτε μετ' ἡμῶν καὶ σὰς προσφέρομεν ἐξ ὅλης καρδίας τὴν βοήθειάν μας κατὰ τῶν ἐχθρῶν σας. Ἦδη καὶ ἐγὼ σὰς ἐρωτῶ : Ἐνθυμεῖσθε τὸ Μερινδόλ ;

— Ἄν σὰς ὑπακούσωμεν, ἀρχηγέ, θὰ γίνωμεν προδόται εἰς τὸν βασιλέα μας.

Ὁ Πομπεράν ὠχρίασε καὶ ἔνευσε ἀπελπιστικῶς εἰς τοὺς καταφθάνσαντας αὐτὸν ἰππεῖς. Εἰς τούτων, ὁ ὑψηλότερος πάντων, ἔκυψε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπε θλιβερῶς, ἀλλὰ μετὰ σταθερότητος :

— Ἐδῶ πρέπει ν' ἀποθάνωμεν, φίλε μου, τὸσφ τὸ καλλίτερον ! Εἴμεθα ἔτι ἐπὶ γαλλικοῦ ἐδάφους καὶ ἡ μνήμη μου δὲν θ' ἀτιμασθῇ. Δὲν ἔλαβον τὸν καιρὸν νὰ διδάξω τὰ στίφη τῆς Καστιλίας καὶ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς φρουροὺς, νὰ νικήσω τοὺς εὐγενεῖς Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ τοὺς στρατιώτας τοῦ Βαγιαρ. Τὸ αἷμά μου θὰ κραυγάζῃ ἐκδίκησιν κατὰ τῆς κυρίας δουκίσσης τῆς Ἀγγουλέμης καὶ πλέον ἢ μία ὠραία δέσποινα τῆς αὐλῆς θὰ λυπηθῇ τὸν στρατάρχην Βουρβόνον, χωρὶς νὰ παραβλάψῃ τὴν τιμὴν τοῦ τόπου της.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀβδίας ἀνεκοίωσε τῷ Ἐφραὶμ τὴν ἀρνησιν τοῦ Πομπεράν.

— Τί νὰ πράξωμεν ; εἶπεν ὁ Ἐφραὶμ ἀμηχανῶν· δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ παρακωλύσωμεν πλείοτερον τὴν πορείαν τῶν ἰππέων τούτων, ἀφοῦ οὐδεμίαν ἔχομεν ἀπόδειξιν ὅτι μεταξύ αὐτῶν εὐρίσκεται ὁ λιποτάκτης δούξ.

— Οὐδεμίαν ἀπόδειξιν ! ἀνέκραξεν ὁ δ' Ὀπέδ. Δὲν ἔχεις τὸν λόγον μου ; Δὲν σέ

διεβεβαίωσα ὅτι ἡ ὁμάς ἐκείνη εἶναι ἡ συνοδία τοῦ φυγάδος στρατάρχου ;

Ὁ Ἐφραὶμ ἐμειδίασε μετ' ἐκφράσεως πικρᾶς εἰρωνείας.

— Τὸν λόγον σου, βαρόνε δ' Ὀπέδ ! τί ἀξίζει οὗτος εἰς ἐμέ ; Δεκάκις μὰς ἔδωκες αὐτὸν καὶ δεκάκις τὸν παρέβης.

— Ψεύδουσαι, Μαυρίκιε ! ζητεῖς προφάσεις διὰ νὰ καλύψῃς τὴν παρακοήν.

— Βαρόνε δ' Ὀπέδ, ἔχω καλλιτέραν μνήμην σοῦ. Εἰς Καβριέρ ἠγγυήθης διὰ τὴν ζωὴν ἐκείνων, οἵτινες ἤθελον προσυλητισθῆ ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς τὴν ὑπόσχασίν σου ἐκάησαν εἰς τὰς οἰκίας των· τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν θὰ ἔμενον εἰς τὰ τέκνα των, καὶ σὺ τὰ ἐδήμευσες πρὸς ὠφέλειάν σου.

— Ἦτο ἡ θέλησις τοῦ παραλαμένου τοῦ Αἰξ, Μαυρίκιε, καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀντισταθῶ εἰς τὸ ψήφισμά του.

— Ἐλησμόνησες τὸν ἀδελφόν μου, Στέφανον Λεβλάν, τὸν ὁποῖον συνήντησες μόνον καὶ ἀπλον εἰς τὴν ἐξοχὴν, βαρόνε δ' Ὀπέδ ; Ἦτο καθολικὸς τὸν ἔδεσες εἰς μίαν ἐλαίαν, παρὰ τὰς ἰκεσίας του, καὶ τὸν ἐφόνησες.

— Ὁ ἀδελφός σου Στέφανος ἦτο ἐκμισθωτὴς τῶν κτημάτων μου, Μαυρίκιε· δὲν μοὶ ἐπλήρωσε τὰ ὀφειλόμενα, προφασίζόμενος ὅτι ἡ συγκομιδὴ εἶχε καταστραφῆ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν καὶ κατέφυγεν εἰς Καβριέρ ὅπως με καταφρονήσῃ.

— Ἐλησμόνησες, βαρόνε δ' Ὀπέδ, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἐφραὶμ, ὅτι εἰς Μουσύ διέταξες πάντας τοὺς κατοίκους, Βωδοῖνους, Οὐγονότους καὶ καθολικοὺς νὰ καταδαφίσωσι μόνοι των τὰ τείχη των, νὰ φέρωσι τὰ ὄπλα των εἰς τὸν πύργον καὶ νὰ μένωσιν εἰρηνικοὶ εἰς τὰς οἰκίας των. Ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον ὠρκίζεσο νὰ τοὺς ἀφήσῃς ἡσύχους. Ἐπίστευσαν εἰς τὴν ὑπόσχασίν σου . . .

— Λοιπὸν ! ἀνέκραξεν ὁ πρόεδρος μετ' ὑποκριτικοῦ μειδιάματος, μένει κανεὶς ἐξ αὐτῶν σήμερον διὰ νὰ με κατηγορήσῃ ὡς ἐπίορκον ;

Ὁ Ἐφραὶμ Λεβλάν, καταπλαγεὶς ἐκ τῆς αὐθάδους ἐκείνης ἀπαντήσεως, ἔρριψε καταφρονητικὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ φίλου καὶ ὑπέλαβε :

— Βαρόνε δ' Ὀπέδ, δύνασαι νὰ μὰς παραδώσῃς ὡς θήραμα εἰς τοὺς τοξότας σου, ἀλλὰ δὲν δέχομαι τὴν μαρτυρίαν σου.

— Ἔστω, ἄς γείνη μάχη ! εἶπε τότε ὁ Παυλῖνος δὲ λὰ Γάρδ.

— Θέλετε νὰ εἴπητε : Ἄς γείνη σφαγὴ ! ὑπέλαβεν ὁ λοχαγὸς Ἰωνᾶς, ἀλλ' ἐνθ' ἂν ἐκτελῶμεν τὸ ἔργον μας εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ταῦτην ἀγέλην, ὁ λιποτάκτης καὶ ἡ συνοδία του θὰ εὐρωσιν εὐκαιρίαν καὶ θὰ φύγωσιν ὡς διάττοντες ἀστέρες.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀγνωστος φωνὴ ἠκούσθη ἐν μέσφ τῶν τοξοτῶν.

— Ἄν ὁ Βωδοῖνος εἶναι εἰλικρινής, εὐκόλως τελειόνομεν· θὰ πιστεῖται βεβαίως εἰς μαρτυρίαν ἀνθρώπων τῆς θρησκείας του. Ἄς ἐρωτήσῃ λοιπὸν τὴν νεάνιδα ἐκείνην, ἥτις, ἰσταμένη παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ κοιμητηρίου, μὰς ἀτενίζει. Αὐτὴ εἶδε

τὸν στρατάρχην εἰς τὸν πύργον τοῦ Μονσενύ.

Εἰς τοὺς παραδόξους τούτους λόγους ἡ Κλοτίλδη ἀνεσκήρτησεν ὡς εἰ λεπίς ξίφους ἀπήστραψε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἐταράχθη μέχρι τῶν μυχιῶν τῆς καρδίας της ἐκ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς ἐκείνης, καὶ ἐκ τῆς δημοσίας καταγγελίας, ἥτις τὴν ἠνάγκαζεν αἰφνης νὰ διαδραματίσῃ τὸσφ φοβερὸν μέρος.

Ὁ Ἐφραὶμ ἐστράφη ζωηρῶς πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν ἠρώτησεν :

— Εἶν' ἀληθές, τέκνον μου ;

Πάντων τὰ βλέμματα προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς νεαρᾶς Οὐγονότιδος καὶ οἱ χυδαιότεροι δὲ στρατιῶται δὲν ἠδυνήθησαν ἢ νὰ θαυμάσωσι τὴν ἐξαισίαν ἐκείνην καλλονήν. Ὁ πρόεδρος, οἱ σύμβουλοι καὶ οἱ ἀρχηγοὶ ἠσθάνθησαν αἰφνης ἑαυτοὺς ἀποπλισθέντας τῆς βιαίας αὐτῶν καὶ ἀποτόμου ἐξουσίας ἐνώπιον τῆς ὠχρᾶς καὶ τρεμούσης ἐκείνης νεάνιδος.

— Τὸν εἶδα ! ἐψιθύρισε ἡ Κλοτίλδη χαμηλοφώνως.

Σιγῇ ἄκρα ἐπεκράτει μεταξύ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν προγεγραμμένων.

— Ἐλθέ, τέκνον μου, εἶπεν ὁ Ἐφραὶμ, ἀκολούθησόν με !

Καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν ὄμιλον τοῦ Πομπεράν.

— Κλοτίλδη, εἶπεν ὁ Ἐφραὶμ, ἰδὲ καλῶς τοὺς ἰππεῖς τούτους καὶ μὴ κρύψῃς τὴν ἀλήθειαν· δὲν ἔχομεν οὐδὲ τὸ δικαίωμα νὰ γεινώμεν συνένοχοι ἐνὸς ἀπειθοῦς, οὐδὲ τὸ δικαίωμα νὰ παραδώσωμεν ἀθῶους εἰς βάρβαρον καὶ ἀθέμιτον δικαιοσύνην.

Ἡ νεαρὰ κόρη ἠσθάνετο ἑαυτὴν κατεχομένην ὑπὸ παραισθήσεως. Ἐνόμιζεν ὅτι ονειρεύεται. Πολλὰς ἀλληλοδιαδόχους ὑπέστη σγκινήσεις, καὶ μόλις ἠννοεῖ τὴν πραγματικότητα τῆς φοβερᾶς ἐκείνης καταστάσεως. Τί νὰ πράξῃ ; Δι' ἐνὸς νεύματος, διὰ μιᾶς κραυγῆς, δι' ἐνὸς βλέμματος ἠδύνατο νὰ ἐγειρῇ θύελλαν. Ὑπῆρχεν ἐκεῖ εἰς ἤρωσ, εἰς μέγας πρίγκηψ διωκόμενος, εἶν' ἀληθές, ἀλλ' ἐπίσης εἰς μέγας λιποτάκτης, προσέθετε μυστικῆς φωνῆς εἰς τὸ οὖς αὐτῆς. Ὅπισθεν αὐτῆς ἐνόμιζεν ὅτι ἀκούει τὴν συνοδίαν τῶν μητέρων ψιθυρίζουσας :

— Ἄν ὁ Βουρβόνος διέλθῃ τὰ σύνορα τῆς Γαλλίας, τῷ χρειάζεται αἰμόφυρτον ὀλοκαύτωμα καὶ τὸ αἷμα τῶν τέκνων μας θὰ ρεῦσῃ ποταμῆδόν. Κλοτίλδη ! μὴ προδώσῃς τὸν τόπον σου ἐκ συμπαθείας !

Ἡ Οὐγονότις λοιπὸν ἠτένιζε κατηφῆς τοὺς ἰππεῖς, ἐνθ' ἡ καρδία της βιαίως ἐπαλλεν. Ὁ Διδιέ, ὅστις εἶχεν ἀκολουθήσῃ αὐτὴν, δὲν ἐτόλμα νὰ τὴν συμβουλεύσῃ οὐδὲ διὰ νεύματος. Ἦννοεῖ οἷον ἐπαχθὲς βᾶρος ἐβάρυνε τὴν ἀγνὴν ἐκείνην καρδίαν.

Τέλος ἡ Κλοτίλδη, δαμάζουσα τὴν ταράχην τοῦ πνεύματός της, ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθήκόν της. Ἀνεγνώρισε τὸν Πομπεράν, εἶτα δὲ ἐφρικήσασε, διότι συνήντησε τὸ ἤμερον καὶ ἠδὺ βλέμμα τοῦ στρατάρχου προσηλωμένον ἐπ' αὐτῆς.

Ἦυχετο νὰ ἦτο ἀλαλος ἢ νὰ μετε-

βάλλετο εἰς μάρμαρον. Ἡ φρίκη τοῦ ψεύδους τῆ ἐνέπνεε τὴν ιδέαν τοῦ καθήκοντος, ὅπερ εἶχε τοῦ νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν· μία δὲ λέξις, ἐξερχομένη τῶν ἀθῶων χειλέων αὐτῆς θὰ ἦτο ἡ καταδικῆ ἀνθρώπου ὑπὸ πάντων ἀγαπωμένου, προσφιλοῦς τῷ Διδιῆ πρίγκηπος, εἰς ὃν ὤφειλε τὴν ζωὴν. Ἡ εἰλικρίνεια αὐτῆς θὰ ἦτο τερατώδης ἀγνωμοσύνη.

— Ὁμίλησον, τέκνον μου, εἶπεν ὁ Ἐφραΐμ· μὴ μὰς ἀφίνεις πλέον ἐν ἀγωνίᾳ.

Ἔδει ν' ἀποφασίσῃ. Διὰ τοῦ βλέμματός ἡ Κλοτίλδη συνέβουλεύθη τὸν οὐρανόν, ἐσκέπτετο δὲ ἂν ὁ Θεὸς θὰ συνεχώρει ψεῦδος, ὅπερ θὰ ἔσωζε τὴν ζωὴν ἐνὸς ἀνθρώπου, ἢ τῆ ἐξήτει λόγον διὰ τὸ ψεῦδος ἐκεῖνο, ὅπερ θὰ κατέστρεφεν ἴσως ὀλόκληρον λαόν. Ὁ οὐρανὸς ἦν νεφελώδης ἢ σελήνη ἐκαλύπτετο ὑπὸ τὰ νέφη. Ἡτένισε τότε τὸν μέγαν πρίγκηπα, οὐτινος ἡ ζωὴ τῷ ἀνήκεν. Οὐδεμίαν ταραχὴ διεφαίνετο ἐπὶ τοῦ ὠραίου ἐκείνου προσώπου· εἶδεν αὐτὸν οἶον καὶ ἐν τῷ πύργῳ Μονσενύ, προτιμῶντα νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωὴν του, ἢ ν' ἀφήσῃ νὰ φονεύσῃ μίαν γυναῖκα.

Ἡσθάνθη συγκινομένη τὴν καρδίαν της καὶ εἶπε διὰ φωνῆς σταθερᾶς :

— Δὲν ἀναγνωρίζω τὸν κύριον στρατάρχην Βουρβόνον μεταξὺ τῶν ἰπέων τούτων.

Ὁ Πομπερὰν ἀνέπνευσεν.

Ὁ Διδιῆ ἔλαβε τὴν χεῖρά της λέγων αὐτῆ :

— Καλῶς, Κλοτίλδη!

Ὁ Μουσερόν καὶ Σεβρέτη ὠλισθήσαν παρ' αὐτῆ καὶ ἐψιθύριζον :

— Ἄν κατήγγελες τὸν αὐθέντην μας, δὲν θὰ ἐξήρχεσο ζῶσα ἐκ τῶν χειρῶν μας.

Ἐν τούτοις οἱ Βωδοῖνοι ἀπεμακρύνθησαν, ἀφήσαντες ἐλευθέραν διόδον εἰς τὸν Πομπερὰν καὶ τοὺς συντρόφους του, οἵτινες δὲν ἐβράδυνον ν' ἀπομακρυνθῶσι καλπάζοντες.

Βαρόνε δὲ λὰ Γάρδ, λοχαγὸς Ἴωνᾶ, ἀνέκραξεν ὁ πρόεδρος δ' Ὀπέδ ἕξαλλος ἐκ τῆς ὀργῆς, θ' ἀφήσωμεν τὸν προδότην νὰ μὰς διαφύγῃ ;

— Ὅχι ! ὑπέλαβεν ὁ γενναῖος Πυλίνος. Τοξόται καὶ θωρακοφόροι, ἀκολουθήσατέ με καὶ ἄς προσπαθήσωμεν νὰ συλλάβωμεν τὸν δούκα ζῶντα ἢ νεκρόν !

Φοβερὰ ἐπεκράτει σύγχυσις εἰς τὰς τάξεις τῶν Βωδοῖνων καὶ τῶν Οὐγονότων· οἱ μὲν ἦσαν γονυπετεῖς καὶ ἔψαλλον μεγαλοφώνως, ἄλλοι ἔφρευγον, αἱ δὲ γυναῖκες ἔκλαιον καὶ τὰ παιδιά ἐκράυγαζον ἀνατρεπόμενα ὑπὸ τῶν ἰπέων. Ὁ Διδιῆ ὤρμησεν ἐπὶ τῶν χαλινῶν τοῦ ἵππου τοῦ Ἴωνᾶ καὶ προσεπάθει ν' ἀναχαιτίσῃ τὸν διωγμὸν τῶν τοξοτῶν, ἐνῶ ὁ Ἐφραΐμ, ἀκίνητος, ἀνέμενε τὸν θάνατον. Ἡ Κλοτίλδη τότε, προχωρήσασα θαρραλέως πρὸς τὸν βρόνον δ' Ὀπέδ, ἀνέκραξε :

— Παύσατε τὴν σφαγὴν, κύριε πρόεδρε, δὲν εἶναι ἔνοχοι οἱ ἀδελφοί μου. Τιμωρήσατε τὴν γυναῖκα, ἣτις ἠπάτησεν αὐτοῦς, σὰς τὴν παραδίδω, εἶμαι ἐγώ. Ἐψεύσθη διὰ νὰ σώσω τὸν στρατάρχην,

ἀλλ' ἐστὲ εὐσπλαγχνος διὰ τοὺς ἀθῶους.

Ὁ δ' Ὀπέδ ἀνύψωσε τοὺς ὤμους.

— Τί σημαίνει, εἶπεν, ἡ νέα αὕτη ἀγυρτεία ; Δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάνωμεν, διὰ ν' ἀκούωμεν τὰς φλυαρίας σου, ὠραία μου ! Τοξόται, ἐμπρός !

Ἄλλ' ὁ Παυλίνος δὲ λὰ Γάρδ, ὁ Ἴωνᾶς καὶ οἱ στρατιῶται αὐτῶν ἐσταμάτησαν ἐνώπιον τῆς νεάνιδος, ἣτις, γονυπετῆς καὶ τοὺς βραχίονας πρὸς τὸν Ἐφραΐμ τείνουσα, ἐπανελάμβανε διὰ συντετριμμένης φωνῆς :

— Ἐφραΐμ, καὶ ὅλοι σεις, ἀδελφοί μου, συγχωρήσατέ με !

— Ποῖον παράπτωμα λοιπὸν ἔπραξες ; ἠρώτησεν αὐστηρῶς ὁ Ἐφραΐμ.

— Ἐψεύσθη, Ἐφραΐμ, ἀπήντησεν ἐκείνη διὰ σπαρκατικῆς φωνῆς. Ἀνεγνώρισα τὸν στρατάρχην καὶ διὰ νὰ τὸν σώσω ἐθυσίασα τοὺς ἀδελφούς μου. Παρέβην τὸ καθήκόν μου, τὴν συνειδήσιν μου, τὴν πίστιν μου. Τὸ αἷμά σας θὰ ρέυσῃ ἐπ' ἐμοῦ ὡς κατάρρα. Ἡ ψυχὴ μου ἐκηλιδώθη. Ἀλλὰ μὴν ἐμὲ ἄς βαρύνῃ τὸ παράπτωμά μου. Ταπεινοῦμαι ἐνώπιον ὑμῶν, κύριε βαρόνε δ' Ὀπέδ, ἐνώπιον ὑμῶν, κύριοι ἀρχηγοί, ἐνώπιον ὑμῶν, τοξόται καὶ θωρακοφόροι. Τιμωρήσατέ με ! κατασυντριφάτέ με ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἵππων σας, ἀλλὰ φείσθητε τῶν ἀθῶων ἀδελφῶν μου !

Ὁ Ἐφραΐμ Λεβλὰν ἠτένισεν αὐτὴν τεθλιμμένην.

— Ἐδίκασες αὐτὴ σεαυτὴν, Κλοτίλδη, καὶ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὲ συγχωρήσω· ἐχωρίσθης τοῦ ποιμνίου διὰ τοῦ παραπτώματός σου. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἀποκρινόμεθα διὰ σέ, μερίζομεθα τὸ ἐγκλημα. Βαρόνε δ' Ὀπέδ, παραδιδόμεθα εἰς τοὺς στρατιώτας σας, ὄχι μόνον ὡς αἰρετικοί, ἀλλὰ καὶ ὡς συνένοχοι προδοσίας καὶ ἔνοχοι προσβολῆς κατὰ τοῦ βασιλέως.

— Οἱ δυστυχεῖς ! εἶπε τότε φωνὴ ἀγνώστου τοξότου, διατί δὲν τοὺς εὐσπλαγχνίζομεθα ;

— Τίς ὠμίλησεν ; εἶπεν ὁ πρόεδρος θυμωθεὶς. Ἐκεῖνοι, οἵτινες θέλουσι νὰ ζητήσωσι χάριν διὰ τοὺς αἰρετικούς ἄς προχωρήσωσι θαρραλέως· θὰ ἀναθέσω αὐτοῖς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ψηφίσματος τοῦ παρλαμέντου.

Οὐδεὶς ἀπεκρίθη. Ὁ πρόεδρος ἐξηκολούθησε :

— Διατάσσω ἵνα ὁ Ἐφραΐμ Λεβλὰν καὶ ὅλοι οἱ ἄνδρες δεθῶσιν, ὡς καὶ ἡ νέα αὕτη φανατικὴ, εἰς φλεγόμενα δένδρα. Αἱ ἄλλαι γυναῖκες, ἐξ ἐξαιρετικῆς εὐνοίας, θὰ ἀπαγχονισθῶσιν.

Οἱ Βωδοῖνοι καὶ οἱ Οὐγονόται δὲν ἀντέτησαν, ἀλλ' ἐπροχώρησαν εἰς τὰς πυράς. Γυναῖκες τινες, ἦττον θαρραλέαι, ἀνερχομένης ἐπὶ τοῦ μικροῦ τοίχου τοῦ κοιμητηρίου ἀλλ' ἐφονεύθησαν διὰ τῶν δορατοπέλεκτων ὑπὸ τῶν θωρακοφόρων τοῦ Παυλίνου.

[Ἐπεται συνέχεια]

TONY.

ΒΕΒΕΒΟΛΑ ΚΡΕΣΤΟΒΣΚΗ

ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

[Συνέχεια]

Διὰ τοῦτο τοσοῦτω ταχέως προήλθεν ἡ ἀπότομος μεταβολὴ εἰς τὰ πρὸς τὴν Λιουδμήλαν αἰσθήματά του. Ἰδὼν τὴν τερατώδως παραμορφωθεῖσαν σύζυγόν του οὗτος, οὐδὲ οἶκτον οὔτε συμπάθειαν ἠσθάνθη πρὸς αὐτήν, ἀλλὰ μόνον φρίκην καὶ ἀποστροφὴν, καὶ οὔτε μάλιστα ἠδυνήθη νὰ προσποιηθῇ, νὰ καταστείλῃ τὸ αἰσθημα τοῦτο κατὰ τὴν πρώτην στιγμήν, εὐπρεπείας χάριν, ἐκ λεπτότητος ἔστω, ἀντὶ δὲ τούτου μετὰ χαιρεκακίας ἐσκέφθη ὅτι ἦλθε καὶ ἡ σειρά του νὰ χαρῆ καὶ αὐτός ! Τώρα ἐγώ εἶμαι καλλίτερος καὶ ὠραιότερος, σὺ δὲ εἶσαι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ τίποτε, καὶ οὔτε θέλω περὶ νὰ σὲ ἔξρω ὡς γυναῖκα !

Ἐν τούτοις νέα θλίψις ἀνεφάνη, ἣτις ἐφόβιζεν ἤδη τὸν Βελτίστσεφ διὰ τῆς ἀπροσδοκῆτως ἀποκαλυφθείσης γυμνότητός της. Χαιρεκακῶν πρὸς τὴν Λιουδμήλαν οὗτος, κατεσπαράσσετο ταῦτοχρόνως ἐξ ἀδημονίας διὰ τὸ μέλλον του. Αὐτὸ τὸ μέλλον καὶ ὁ συζυγικὸς βίος, τὸ νὰ ἐξαρτᾶται ὑλικῶς παρ' αὐτῆς, ἀπεικονίζοντο αὐτῷ διὰ φοβερῶν χρωμάτων. Αὐτὸ τὸ μέλλον ἐφόβιζεν αὐτὸν καὶ τῷ ἐφαίνετο φρικώδες. Ἦτο ἡδὴ πέννης ἐν πλούτῳ, ὅστις πράγματι δὲν ἀνήκεν αὐτῷ, ἀλλ' εἰς τὴν σύζυγόν του. Συγχρόνως δὲ πρὸ τοῦ νοεροῦ βλέμματός του ἀκουσίως πως, ἀλλ' εὐκρινέστατα, ἀπεικονίζετο ἡ μεγαλοπρεπῆς μορφή ἑτέρας γυναικός, ἣτις πρὸ δύο μόλις ὥρῶν αἴφνης, κηξήθη ἠθικῶς ἐνώπιόν του ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου τῶν κατηγορουμένων.

Ἡμίσεια παρῆλθεν ὄρα, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο πάντοτε, χωρὶς νὰ μεταβάλλῃ θέσιν, καὶ βεβουλισμένος εἰς τοὺς σκοτεινοὺς διαλογισμούς του. Ὅτε αἴφνης ἡ αὐλαία τῆς θύρας ἀνεσύρθη καὶ ἀκροποδητὶ βεδίζουσα εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπουδαστήριον ἡ Ὀλγα Ρωμάνοβνα, ἣτις ἐπρόφρασε πλέον νὰ καλλωπισθῇ καὶ εὐπρεπισθῇ ἐν τῷ καλλυτηρίῳ τῆς Λιουδμήλας.

— Τὴν ἐπῆρ' ὁ ὕπνος. . . ἄς μὴ τὴν ἀνησυχήσωμεν, μετ' ἐλαφροῦ ψιθύρου ἐπρόφωρεν ἡ τρυφερὰ μαμά, εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐρωτηματικοῦ βλέμματός, ὅπερ ἔρριψεν εἰς αὐτήν ὁ Βελτίστσεφ, καὶ ἐπλησίασε πρὸς τὴν καθέδραν του μετὰ ἐρατεινοῦ μειδιάματος, εἰς τὸ ὅποιον προσεπάθει νὰ δώσῃ μαγευτικὴν συστολὴν καὶ φιλάρεσκόν τινα πανουργίαν.

— Ἐπὶ τέλους, εὐρισκόμεθα καὶ πάλιν μοναχοί μας ! ἐφέλλισεν αὐτὴ θλίβουσα τὰ δάκτυλα τῆς ἀδρανῶς κειμένης χειρός του. Τώρα μποροῦμε νὰ μιλήσωμε ἐλεύθερα . . . ἐκείνη κοιμάται καὶ δὲν θὰ ἔλθῃ ἐδῶ.